

Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku

Informacje ogólne

Spadek

Spadek stanowią prawa i obowiązki majątkowe zmarłego. Natomiast do spadku nie należą te prawa i obowiązki zmarłego, które były ściśle związane z jego osobą, oraz te, które z chwilą jego śmierci przechodzą na oznaczone osoby (np. pieniądze zgromadzone na koncie w banku na podstawie dyspozycji na wypadek śmierci), nawet niebędące spadkobiercami.

ZAPAMIĘTAJ

Dziecko już poczęte w chwili otwarcia spadku może zostać spadkobiercą, pod warunkiem że urodzi się żywe.

Nabycie spadku

Nabycie spadku polega na przejęciu przez spadkobiercę (albo spadkobierców) praw i obowiązków zmarłego. Spadkobierca nabywa go z chwilą otwarcia spadku, co ma miejsce z chwilą śmierci spadkodawcy.

Przedmiot wniosku

Przedmiotem wniosku o nabycie spadku są prawa i obowiązki zmarłego spadkodawcy, które wchodziły do masy spadkowej (np. oznaczona kwota, nieruchomości, ruchomości, a nawet długi spadkowe). Powołanie do spadku wynika z ustawy (dziedziczą w ten sposób zstępni, małżonek, wstępni i rodzeństwo) albo testamentu.

Stwierdzenie nabycia spadku

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd spadku wyda postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku. Na rozprawę zostają wezwani: wnioskodawca oraz uczestnicy, czyli osoby, które mogą dziedziczyć jako spadkobiercy ustawowi lub testamentowi.

Jeden ze spadkobierców składa przed sądem zapewnienie o tym, czy istnieją jeszcze inni spadkobiercy, oraz o testamentach, które pozostawił spadkodawca. Zapewnienie stanowi dowód na to, że nie ma innych spadkobierców. Jeżeli sąd uzna, że dowody na nieistnienie innych spadkobierców nie są wystarczające, może wezwać spadkobierców do zgłoszenia się na przykład w ogłoszeniu zamieszczonym w tzw. piśmie poczytnym na obszarze kraju.

Sąd, stwierdzając nabycie spadku przez spadkobierców, wymienia ich i określa ich udziały w nim (podaje wysokość udziałów). Jeżeli w skład spadku wchodzi gospodarstwo rolne podlegające dziedziczeniu z ustawy, sąd w treści postanowienia wymienia spadkobierców, którzy je dziedziczą, oraz ich udziały w nim.

ZAPAMIĘTAJ

Dziedziczenie ustawowe następuje wówczas, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce (np. odrzuciła spadek) lub nie może być jego spadkobiercą (np. nie dożyła otwarcia spadku, gdy jest osobą fizyczną, albo nie istnieje, gdy jest osobą prawną).

Odrzucenie wniosku

Spadkobierca może odrzucić spadek. W tym celu w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania, powinien złożyć oświadczenie o odrzuceniu spadku w sądzie lub przed notariuszem.

PULAPKI

Sąd może stwierdzić nabycie spadku przez spadkobierców, którymi byłyby inne osoby niż te, które wskazali uczestnicy. Sąd nie jest związany granicami żądania zawartego we wniosku.

Jak przygotować wniosek

Krok 1

OKREŚLENIE SĄDU. Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku powinien zostać złożony w formie pisemnej w sądzie rejonowym, wydziale cywilnym właściwym ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy. Jeżeli tego miejsca zamieszkania w Polsce nie da się ustalić, to właściwy jest sąd miejsca, w którym znajduje się majątek spadkowy lub jego część. Jest to tzw. sąd spadku. W razie braku powyższych podstaw, sądem spadku jest Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy.

ZAPAMIĘTAJ

Wniosek można napisać pismem ręcznym.

Krok 2

OKREŚLENIE STRON. W postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku biorą udział: wnioskodawca i uczestnik (albo uczestnicy postępowania). Wnioskodawca składa wniosek. Nie musi on być spadkobiercą. Wystarczy, aby był zainteresowany stwierdzeniem nabycia spadku, np. przez jednego z uczestników postępowania. Najczęściej jednak wnioskodawcą i uczestnikami są spadkobiercy.

We wniosku konieczne jest podanie dokładnych danych dotyczących wnioskodawcy i uczestników. Jeżeli są to osoby fizyczne, konieczne jest wpisanie ich: imion, nazwisk, dokładnego adresu, aby sąd mógł doręczyć wezwania. Jeżeli jest to osoba prawna, należy podać jej nazwę i siedzibę.

Krok 3

OKREŚLENIE SPADKOBIERCÓW. W uzasadnieniu wyszczególnia się spadkobierców oraz podaje się informację, że nie odrzucili spadku oraz nie zrzekli się dziedziczenia. Gdy do spadku wchodzi gospodarstwo rolne, należy wskazać spadkobierców, którzy je dziedziczą.

Krok 4

INNE ISTOTNE ŻĄDANIA WNIOSKU. Jeżeli spadkobierca pozostawił testament, to we wniosku o stwierdzenie nabycia spadku należy zawrzeć o tym informację. Należy dołączyć testament albo wnosić, aby sąd zażądał dostarczenia go od wskazanej osoby.

Krok 5

UZASADNIENIE. W uzasadnieniu wniosku trzeba określić, po kim następuje stwierdzenie nabycia spadku, podając przy tym datę jego śmierci oraz wskazując miejscowość, w której zmarł i ostatnio zamieszkiwał. Podaje się też, kto złożył zapewnienie. Nie jest konieczne podanie, w jakich częściach i na jakiej podstawie poszczególni spadkobiercy nabywają spadek.

W uzasadnieniu wniosku wymienia się dowody, potwierdzające, że zawarte tam dane są prawdziwe. Są to:

- skrócony odpis aktu zgonu (potwierdza, gdzie i kiedy zmarł spadkodawca),

- skrócone akty urodzenia (potwierdzają, że wskazani we wniosku spadkobiercy są zstępnymi spadkodawcy, więc mogą po nim dziedziczyć z mocy ustawy),
- skrócony akt małżeństwa (gdy po spadkodawcy dziedziczy małżonek),
- zapewnienie, złożone do protokołu przez wnioskodawcę lub uczestnika,
- zeznania świadków (jeżeli zachodzi potrzeba, aby potwierdzili jakąś okoliczność wskazaną w uzasadnieniu wniosku).

Formalności

GP RADZI

Jeżeli wniosek składany jest w sądzie, to na jednej kopii, którą zachowujemy dla siebie, domagać się trzeba od urzędnika w biurze podawczym, aby poświadczył na niej fakt i datę złożenia go. Jeżeli wysyłamy go pocztą, to najlepiej listem poleconym. Nie jest to jednak wymóg prawny.

Należy przesłać oryginał wniosku z załącznikami dla sądu oraz po jednym egzemplarzu odpisu wniosku z odpisami załączników dla każdego uczestnika postępowania.

ZAPAMIĘTAJ

Należy pamiętać o opłaceniu wpisu, ponieważ to umożliwia nadanie sprawie biegu.

Podatek

Opodatkowanie nabycia spadku reguluje ustawa o podatku od spadków i darowizn.

Wysokość podatku zależy od wartości nabytego spadku oraz od grupy podatkowej, w której znajduje się spadkobierca. Podatek można zmniejszyć, wykazując długi spadkowe, które ma obowiązek uiścić spadkobierca.

Podatek oblicza się go od nadwyżki podstawy opodatkowania ponad kwotę wolną od podatku, według następujących skal:

Kwoty nadwyżki w zł		Podatek wynosi
ponad	do	
1) od nabywców zaliczonych do I grupy podatkowej		
	10.278	3 %
10.278	20.556	308 zł 30 gr i 5 % nadwyżki ponad 10.278 zł
20.556		822 zł 20 gr i 7 % nadwyżki ponad 20.556 zł
2) od nabywców zaliczonych do II grupy podatkowej		
	10.278	7 %
10.278	20.556	719 zł 50 gr i 9 % od nadwyżki ponad 10.278 zł
20.556		1.644 zł 50 gr i 12 % od nadwyżki ponad 20.556 zł
3) od nabywców zaliczonych do III grupy podatkowej		
	10.278	12 %
10.278	20.556	1.233 zł 40 gr i 16 % od nadwyżki ponad 10.278 zł
20.556		2.877 zł 90 gr i 20 % od nadwyżki ponad 20.556 zł

Od 1 stycznia 2007 nie muszą płacić podatku od spadku osoby najbliższe spadkodawcy, czyli małżonek, wstępni, zstępni, pasierb, rodzeństwo, ojczym i macocha. Warunkiem skorzystania ze zwolnienia jest zgłoszenie nabycia spadku do urzędu skarbowego. Spadkobierca musi to zrobić w ciągu 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku. Postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku staje się prawomocne po 21 dniach, licząc od dnia następnego po rozprawie (jeśli nie zostanie zaskarżone).

WAŻNY ADRES

Krajowa Rada Notarialna

00-172 Warszawa

ul. Dzika 19/23

tel. (0-22) 635 78 40

fax (0-22) 635 79 10

PODSTAWA PRAWNA:

- **Art. 922–1088 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 z późn.zm.).**
- **Ustawa z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 93, poz. 768).**

Małgorzata Piasecka-Sobkiewicz